

PRESUDA SUDA

2. travnja 1998.(*)

„Trošarine na električnu energiju – Trošarinske stope koje se razlikuju ovisno o metodi proizvodnje električne energije nacionalnog podrijetla – Paušalna stopa za uvezenu energiju”

U predmetu C-213/96,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 177. Ugovora o EZ-u koji je uputio Uudenmaan Lääninoikeus (upravni sud regije Uusimaa, Finska) u postupku koji je pokrenuo

Outokumpu Oy,

o tumačenju članaka 9., 12. i 95. Ugovora o EZ-u,

SUD,

u sastavu: G. C. Rodríguez Iglesias, predsjednik, C. Gulmann, H. Ragnemalm i R. Schintgen (izvjestitelj) (predsjednici vijeća), G. F. Mancini, J.C. Moitinho de Almeida, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann i L. Sevón, suci,

nezavisni odvjetnik: F.G. Jacobs,

tajnik: H. von Holstein, zamjenik tajnika,

uzimajući u obzir pisana očitovanja koja su podnijeli:

- za Outokumpu Oy, Arto Kukkonen, član odvjetničke komore u Helsinkiju,
- za finsku vladu, Holger Rotkirch, veleposlanik, voditelj pravne službe u Ministarstvu vanjskih poslova, u svojstvu agenta,
- za francusku vladu, Catherine de Salins, zamjenik direktora u upravi za pravne poslove Ministarstva vanjskih poslova, i Jean-Marc Belorgey, posebni savjetnik u tom ministarstvu, u svojstvu agenata,
- za Komisiju Europskih zajednica, Allan Rosas, glavni pravni savjetnik, i Enrico Traversa, iz njezine pravne službe, u svojstvu agenata,

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši usmena očitovanja Outokumpu Oy, finske vlade i Komisije na raspravi održanoj 24. lipnja 1997.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 13. studenoga 1997., donosi sljedeću

Presudu

- 1 Odlukom od 30. svibnja 1996., koju je Sud zaprimio 25. lipnja 1996., Uudenmaan Lääninoikeus (upravni sud regije Uusimaa) je na temelju članka 177. Ugovora o EZ-u postavio Sudu dva prethodna pitanja o tumačenju članaka 9., 12. i 95. Ugovora.
- 2 Ta su pitanja bila postavljena u okviru postupka koji je pokrenuo Outokumpu Oy (u daljnjem tekstu: Outokumpu), matično društvo finske grupe Outokumpu, protiv odluke kojom je Piiritullikamari (područni carinski ured) iz Helsinkija, oporezovao uvoz električne energije podrijetlom iz Švedske koju je Outokumpu uvezao tijekom rujna 1995.
- 3 U Finskoj članak 1. Eräiden energialähteiden valmisteverosta annettulaki (Zakon br. 1473/94 od 29. prosinca 1994. o trošarinama na određene vrste energije) predviđa da ugljen, gorivi treset, prirodni plin, električna energija i borovo ulje podliježu osnovnom porezu i dodatnom porezu u korist države. U smislu članka 2. stavka 4. Zakona br. 1473/94 električna energija znači električnu energiju iz tarifne oznake 2716 carinske tarife.
- 4 U skladu s člankom 3. Zakona br. 1473/94, carinska tijela odgovorna su za naplatu i nadzor poreza na proizvode obuhvaćene tim zakonom.
- 5 U skladu s člankom 4. Zakona br. 1473/94, porez se plaća u skladu sa sljedećom tablicom koja je priložena Zakonu (p = penni = 0,01 FIM):

<i>Proizvod</i>	<i>Skupina</i>	<i>Osnovni porez</i>	<i>Dodatni porez</i>
Ugljen, briketi od ugljena, kruta goriva dobivena iz ugljena; lignit	1	-	166,1 FIM/tona
Gorivi treset	2	-	3,5 FIM/MWh
Prirodni plin, proizvodi od plina	3	-	11,2 p/nm ³ *
Električna energija			
- proizvedena iz nuklearne energije	4	1,5 p/kWh	0,9 p/kEh
- proizvedena iz hidroenergije	5	-	0,4 p/kWh
- iz uvoza	6	1,3 p/kWh	0,9p/kWh
Borovo ulje	7	18,55 p/kg	-

* Porez koji se plaća za zemaljski plin je za razdoblje od 1. siječnja 1995. do 31. prosinca 1997. smanjen za 50 %.

- 6 U skladu s prvim podstavkom članka 14. Zakona br. 1473/94, osobe koje
- (1) proizvode električnu energiju u Finskoj u nuklearnim elektranama ili hidroelektranama;
- (2) u okviru provedbe svoje gospodarske djelatnosti primaju električnu energiju iz Zajednice ili je uvoze iz zemalja izvan Zajednice,
- moraju platiti porez na električnu energiju.
- 7 Porez se međutim ne primjenjuje na električnu energiju proizvedenu iz generatora snage manje od dva megavolt-ampera (drugi podstavak članka 14. Zakona br. 1473/94).
- 8 Od poreza su također izuzeti:
- gorivi treset, koji se koristi za proizvodnju električne energije, ako proizvodnja ne prelazi 25 000 MWh godišnje (članak 7.);
  - električna energija proizvedena u nuklearnim elektranama ili hidroelektranama u Finskoj koju proizvođač sam izvozi izvan Zajednice ili je isporučuje za potrošnju u dio Zajednice izvan Finske (članak 16.).
- 9 Konačno, iz spisa također proizlazi da se Zakon br. 1473/94 ne odnosi na električnu energiju proizvedenu iz određenih industrijskih otpadaka.
- 10 U skladu s člankom 17. Zakona br. 1473/94, sve osobe koje su dužne plaćati porez u smislu točke 2. prvog podstavka članka 14. moraju poštovati odredbe općeg zakona o trošarinama (Zakon br. 1469/94).
- 11 Iz prijedloga zakona predstavljenog finskom parlamentu proizlazi da se oporezivanje ugljena, električne energije, prirodnog plina, mljevenog i rezanog treseta te sirovog borovog ulja temelji na ekološkim razlozima. Osim toga, jedinstvena stopa poreza na uvezenu električnu energiju izračunana je tako da odgovara prosječnoj stopi oporezivanja električne energije proizvedene u Finskoj, ali bez uzimanja u obzir smanjenja poreza na gorivi treset i prirodni plin.
- 12 Zakon br. 1473/94 stupio je na snagu 1. siječnja 1995.
- 13 Outokumpu je uvezio električnu energiju iz Švedske od 1. studenoga 1995. temeljem ugovora sa švedskom tvrtkom Vattenfall AB.
- 14 Prve pošiljke su bile isporučene na eksperimentalnoj osnovi od 18. rujna do 9. listopada 1995. Za tu pokusnu isporuku, Outokumpu je predao 17. listopada 1995. poreznu prijavu za rujna 1995. područnom carinskom uredu. U popratnom dopisu taj prijavi Outokumpu je naveo da je po njegovom mišljenju zaračunavanje poreza na taj uvoz protivno člancima 12. i 13. Ugovora o EZ-u, tako da je taj porez neutemeljen.

- 15 Područni carinski ured je 23. listopada 1995. odlučio da je u skladu s člankom 4. Zakona br. 1473/94 Outokumpu dužan platiti porez na električnu energiju u visini od 1,3 p/kWh +0.9 p/kWh, u skladu s tarifnom tablicom prema kojoj se utvrđuje porez na uvezenu električnu energiju.
- 16 Outokumpu je pokrenuo tužbu pred Uudenmaan Lääninoikeus (upravni sud regije Uusimaa) za poništenje odluke područnog carinskog ureda iz Helsinkija zbog toga što je trošarina na električnu energiju namet s učinkom istovrsnim carinskom davanju, koji je zabranjen člancima 9. i 12. Ugovora. Outokumpu je podredno naveo da je takvo davanje diskriminirajuće u smislu članka 95. Ugovora i zahtijevao da se davanje snizi na najnižu razinu oporezivanja električne energije proizvedene u Finskoj, odnosno na 0 p/kWh, što znači stopu koja se upotrebljava za električnu energiju koja je izuzeta od trošarine ili za električnu energiju na koju se Zakon br. 1473/94 ne odnosi.
- 17 S obzirom da je smatrao da rješenje postupka koji se pred njim vodi ovisi o tumačenju članaka 9., 12. i 95. Ugovora, nacionalni sud je odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„U skladu s finskim nacionalnim zakonodavstvom o oporezivanju električne energije, trošarina na električnu energiju u Finskoj se ubire na električnu energiju proizvedenu u zemlji, a iznos trošarine ovisi o načinu proizvodnje električne energije. Trošarina koja se naplaćuje na električnu energiju proizvedenu u nuklearnim elektranama je osnovni porez od 1,5 p/kWh i dodatni porez od 0,9 p/kWh. Na električnu energiju proizvedenu u hidroelektranama naplaćuje se samo dodatni porez u visini od 0,4 p/kWh. Na električnu energiju proizvedenu iz drugih izvora, na primjer iz ugljena, trošarina se naplaćuje na temelju količine sirovina korištenih u proizvodnji električne energije. Kod određenih načina proizvodnje, na primjer u generatoru s izlaznom snagom manjom od dva megavolt-ampera, trošarina se uopće ne naplaćuje. Na uvezenu električnu energiju, trošarina koja se naplaćuje je, bez obzira na način proizvodnje električne energije, osnovni porez od 1,3 p/kWh i dodatni porez od 0,9 p/kWh. Trošarina na električnu energiju se stoga određuje na drukčiji način za uvezenu električnu energiju nego za onu koja je proizvedena u Finskoj. Obračunavanje trošarina utvrđenih na temelju načina proizvodnje električne energije temelji se na okolišnim razlozima iz pripremnih akata tog zakona. Iznos poreza koji se naplaćuje na uvezenu električnu energiju nije međutim utvrđen na temelju načina proizvodnje električne energije. Trošarina koja se obračunava na uvezenu električnu energiju viša je od najniže trošarine koja se obračunava na električnu energiju proizvedenu u Finskoj, ali niža od najviše trošarine koja se obračunava na električnu energiju proizvedenu u Finskoj. Trošarina na uvezenu električnu energiju zaračunava se uvozniku, a trošarina u vezi s električnom energijom proizvedenom u Finskoj obračunava se proizvođaču električne energije.

1. Treba li trošarinu na električnu energiju, utvrđenu za uvezenu električnu energiju na način koji je gore opisan, smatrati nametom s učinkom istovrsnim carinskom davanju u smislu članaka 9. i 12. Ugovora?
2. Ako se ne radi o nametu s učinkom istovrsnim carinskom davanju, treba li trošarinu na električnu energiju, utvrđenu za uvezenu električnu energiju na

način koji je gore opisan, smatrati porezom u smislu članka 95. Ugovora o EZ-u koji diskriminira proizvode iz drugih država članica?"

- 18 Ovim pitanjima koja je potrebno ispitati zajedno, nacionalni sud zahtijeva od Suda pojašnjenje o klasifikaciji sa stajališta članaka 9., 12. i 95. Ugovora i, ako je primjereno, o sukladnosti s tim odredbama trošarine koja se obračunava na električnu energiju nacionalnog podrijetla po stopama koje se razlikuju ovisno o načinu proizvodnje, dok se na uvezenu električnu energiju obračunava po paušalnoj stopi koja je viša od najniže stope, ali niža od najviše stope koja se primjenjuje na električnu energiju domaćeg podrijetla.
- 19 U pogledu klasifikacije, Sud je više puta presudio (vidjeti osobito presudu od 17. srpnja 1997., Haahr Petroleum Åbenrå Havn i dr., C-90/94, Zb., str. I-4085., t. 19.) da se odredbe o davanjima koja imaju istovrstan učinak i o diskriminirajućim nacionalnim porezima ne mogu kumulativno primjenjivati te ista mjera ne može u sustavu kako je uspostavljen Ugovorom istodobno pripadati objema kategorijama.
- 20 Iz ustaljene sudske prakse također proizlazi (vidjeti osobito gore navedenu presudu Haahr Petroleum, t. 20) da svaka novčana naknada, bez obzira na naziv ili način primjene, kojom se jednostrano opterećuje roba zato što je prešla granicu, a nije riječ o carini u strogom značenju te riječi, predstavlja davanje s istovrsnim učinkom u smislu članaka 9., 12., 13. i 16. Ugovora o EZ-u. Međutim, takvo davanje ne može se tako klasificirati ako čini dio općeg sustava nacionalnih davanja koji sustavno obuhvaća kategorije proizvoda prema objektivnim kriterijima koji se primjenjuju neovisno o podrijetlu proizvoda, te u tom slučaju pripada u područje primjene članka 95. Ugovora.
- 21 U tom smislu valja istaknuti na prvom mjestu da davanje kao što je ono o kojem je riječ u glavnom postupku čini dio općeg sustava oporezivanja koji obuhvaća ne samo električnu energiju kao takvu, već također druge izvore primarne energije, kao što su proizvodi od ugljena, gorivi treset, prirodni plin i borovo ulje.
- 22 Kao drugo, valja podsjetiti da uvezena električna energija, kao i električna energija nacionalnog podrijetla čine dio istog poreznog sustava i da davanje ubiru ista tijela, bez obzira na podrijetlo proizvoda, u skladu s postupcima koje uređuje opće zakonodavstvo u području trošarina.
- 23 Kao treće, valja naglasiti da uz izuzetak električne energije proizvedene u generatorima s izlaznom snagom manjom od dva megavolt-ampera i one proizvedene u malim količinama od gorivog treseta, takvo se davanje obračunava na električnu energiju bez obzira na to je li nacionalnog podrijetla ili iz uvoza. U takvim okolnostima činjenica da u slučaju uvezene električne energije dotično davanje plaća uvoznik pri uvozu nije dovoljna da se zaključi da se davanje na dotičnu robu ubire zbog prelaska granice.
- 24 Outokumpu ističe, međutim, da u skladu sa sudskom praksom Suda (vidjeti posebice presudu od 31. svibnja 1979., Denkavit Loire, 132/78, Zb., str. 1923., t. 8.), kako bi pripadalo općem sustavu unutarnjeg oporezivanja, davanje kojim se opterećuju uvezeni proizvodi mora u istoj fazi stavljanja na tržište jednako pogađati domaće i

uvezene proizvode pri čemu oporezivi događaj za obje kategorije proizvoda mora biti istovjetan.

- 25 U tom smislu valja pojasniti da u okolnostima kao što su one u ovom predmetu nema nikakve razlike koja proizlazi iz činjenice da se uvezena električna energija oporezuje u trenutku uvoza, a električna energija nacionalnog podrijetla u trenutku proizvodnje, jer je s obzirom na karakteristike električne energije, trenutak stavljanja na tržište isti za obje operacije, a to je ulazak električne energije u nacionalnu distribucijsku mrežu (vidjeti u tom smislu presudu od 11. lipnja 1992., Sanders Adour i Guyomarc'h Orthez Nutrition Animale, C-149/91 i C-150/91, Zb., str. I-3899., t. 18.).
- 26 Outokumpu nadalje tvrdi da se sporno davanje o kojem je riječ na uvezene i nacionalne proizvode ne primjenjuje prema istim kriterijima i neovisno o njihovom podrijetlu. Davanje se obračunava na električnu energiju nacionalnog podrijetla prema različitim stopama ovisno o tome je li proizvedena iz nuklearne energije ili hidroenergije, ili je oporezovana samo na razini korištenih sirovina ili je izuzeta od trošarina, dok je uvezena energija oporezovana isključivo kao krajnji proizvod po jedinstvenoj stopi bez obzira na način proizvodnje. Osnove za izračun, kao i stope davanja stoga se razlikuju ovisno o tome je li električna energija nacionalnog podrijetla ili je uvezena.
- 27 Valja podsjetiti da je Sud već ustanovio da se davanje u obliku unutarnjeg davanja ne može smatrati porezom s učinkom istovrsnim carinama, osim ako detaljna pravila koja uređuju ubiranje davanja nisu takva da su isključivo uvezeni proizvodi opterećeni davanjem, a domaći su od toga izuzeti (presuda od 28. siječnja 1981., Kortmann, 32/80, Zb., str. 251., t. 18.). Kao što proizlazi iz točke 23. ove presude, to nije slučaj sa spornim davanjem u glavnom postupku.
- 28 Uostalom, Sud je također već presudio da činjenica da je podrijetlo robe odlučujuće za iznos davanja koji je potrebno obračunati ne znači da to davanje ne pripada u područje primjene članka 95. Ugovora (vidjeti gore navedenu presudu Haahr Petroleum, t. 25.).
- 29 Stoga valja zaključiti da trošarina, kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku, predstavlja unutarnje davanje u smislu članka 95. Ugovora, a ne davanje s učinkom istovrsnim carinama u smislu članaka 9. i 12.
- 30 U pogledu spojivosti takvog davanja s člankom 95. Ugovora, valja na prvom mjestu upozoriti da prema ustaljenoj sudskoj praksi pravo Zajednice na sadašnjem stupnju razvoja ne ograničava slobodu država članica da uspostave diferenciran sustav oporezivanja za određene proizvode, čak i za proizvode koji su slični u smislu prvog stavka članka 95. Ugovora, na temelju objektivnih kriterija, kao što su vrste sirovina koje se koriste ili proizvodni postupci. Takva su razlikovanja u skladu s pravom Zajednice, međutim, samo ako poštuju ciljeve koji su sami usklađeni sa zahtjevima Ugovora i sekundarnog zakonodavstva i ako su njihova detaljna pravila takva da isključuju svaki oblik diskriminacije, izravan ili neizravan, u pogledu uvoza iz drugih država članica ili svaki oblik zaštite konkurentnih domaćih proizvoda.
- 31 Članku 95. Ugovora, dakle, nije protivno da se stopa unutarnjeg davanja na električnu energiju razlikuje s obzirom na način proizvodnje i sirovine koje se koriste pri

proizvodnji ako je to razlikovanje utemeljeno na okolišnim razlozima, kako proizlazi iz samog teksta prethodnih pitanja koja je uputio nacionalni sud.

- 32 Kao što je Sud već istaknuo u presudi od 20. rujna 1998., Komisija/Danska, 302/86, Zb., str. 4607., t. 8., zaštita okoliša jedan je od bitnih ciljeva Zajednice. Osim toga, od početka stupanja na snagu Ugovora o Europskoj uniji zadaća Zajednice uključuje poticanje održivog i neinflatornog rasta uz poštivanje okoliša (članak 2. Ugovora o EZ-u), a njezine aktivnosti obuhvaćaju politiku u području okoliša (članak 3. točka (k) Ugovora o EZ-u).
- 33 Nadalje, kako ističe nezavisni odvjetnik u točki 58. svog mišljenja, sukladnost, posebice metoda proizvodnje električne energije sa zaštitom okoliša, važan je cilj energetske politike Zajednice.
- 34 Međutim, što se tiče pitanja je li razlikovanje kao što je ono koje karakterizira sustav oporezivanja o kojem je riječ u glavnom postupku u skladu sa zabranom diskriminacije iz članka 95. Ugovora, Sud je u više navrata presudio da je ta odredba prekršena kada se oporezivanje uvezenog proizvoda i sličnog nacionalnog proizvoda obračunava na različit način na temelju različitih kriterija koji dovode, čak i u samo određenim slučajevima, do većeg oporezivanja uvezenog proizvoda (vidjeti posebice presudu od 26. lipnja 1991., Komisija/Luksemburg, C-152/89, Zb., str. I-3141., t. 20.).
- 35 To je slučaj kada u sustavu diferenciranog oporezivanja kao što je onaj o kojem je riječ u glavnom postupku, uvezena električna energija distribuirana putem nacionalne mreže podliježe, bez obzira na način proizvodnje, jedinstvenom davanju koje je veće od najnižeg davanja koje se obračunava na električnu energiju nacionalnog podrijetla koja se distribuira putem nacionalne mreže.
- 36 Činjenica da električna energija nacionalnog podrijetla u nekim slučajevima podliježe većem oporezivanju nije relevantna, jer kako bi se provjerilo je li sustav o kojem je riječ u skladu s člankom 95. Ugovora, porezno opterećenje nametnuto na uvezenu električnu energiju treba usporediti s najnižim poreznim opterećenjem nametnutim na električnu energiju nacionalnog podrijetla (vidjeti u tom smislu gore navedenu presudu Komisija/Luksemburg, t. 21. i 22.).
- 37 Finska vlada ulaže prigovor da se zbog karakteristika električne energije, čije podrijetlo i zatim način proizvodnje nije moguće odrediti jednom kad je ušla u distribucijsku mrežu, diferencirane stope davanja koje se primjenjuju na električnu energiju nacionalnog podrijetla ne mogu primijeniti na uvezenu električnu energiju. Finska vlada tvrdi da je u tim okolnostima primjena jedinstvene stope, izračunane na način da odgovara prosječnoj stopi koja se obračunava na električnu energiju nacionalnog podrijetla, jedini logični način za jednako postupanje s uvezenom električnom energijom.
- 38 U tom smislu valja podsjetiti da je Sud već imao priliku istaknuti da teškoće praktične naravi ne mogu opravdati primjenu unutarnjeg oporezivanja koje je diskriminirajuće prema proizvodima iz drugih država članica (vidjeti osobito presudu od 23. listopada 1997., Komisija/Grčka, C-375/95, Zb., str. I-5981., t. 47.).

- 39 Iako je zbog karakteristika električne energije vrlo teško točno odrediti način proizvodnje uvezene električne energije i stoga izvor primarne energije koji je korišten za tu namjenu, potrebno je naglasiti da finsko zakonodavstvo o kojem je riječ niti ne predviđa mogućnosti za uvoznika da dokaže da je električna energija koju uvozi bila proizvedena na određeni način kako bi koristio stopu koja vrijedi za električnu energiju nacionalnog podrijetla proizvedenu na isti način.
- 40 Osim toga valja podsjetiti da je Sud već presudio da iako u načelu članak 95. Ugovora ne zahtijeva od država članica da ukinu objektivno utemeljeno razlikovanje koje nacionalno zakonodavstvo uspostavlja između unutarnjih davanja na domaće proizvode, to ne vrijedi ako je to jedini način da se izbjegne izravna ili neizravna diskriminacija uvezenih proizvoda (presuda od 8. siječnja 1980., Komisija/Italija, 21/79, Zb., str. 1., t. 16.).
- 41 S obzirom na gore navedeno, na postavljena pitanja valja odgovoriti da je članku 95. prvom stavku Ugovora o EZ-u protivno da se trošarina koja je dio nacionalnog sustava oporezivanja na izvore energije obračunava na električnu energiju nacionalnog podrijetla po stopama koje se razlikuju prema načinu proizvodnje, dok se za uvezenu električnu energiju, bez obzira na način proizvodnje, obračunava po jedinstvenoj stopi koja, iako niža od najviše stope koja se primjenjuje na električnu energiju nacionalnog podrijetla, dovodi, čak i samo u određenim slučajevima, do većeg oporezivanja uvezene električne energije.

Troškovi

- 42 Troškovi finske i francuske vlade te Komisije Europskih zajednica koji su podnijeli očitovanja Sudu ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

kao odgovor na pitanja koja mu je uputio Uudenmaan Lääninoikeus (upravni sud regije Uusimaa) odlukom od 30. svibnja 1996., odlučuje:

Članku 95. prvom stavku Ugovora o EZ-u protivno je da se trošarina koja je dio nacionalnog sustava oporezivanja na izvore energije obračunava na električnu energiju nacionalnog podrijetla po stopama koje se razlikuju prema načinu proizvodnje, dok se za uvezenu električnu energiju, bez obzira na način proizvodnje, obračunava po jedinstvenoj stopi koja, iako niža od najviše stope koja se primjenjuje na električnu energiju nacionalnog podrijetla, dovodi čak i samo u određenim slučajevima do većeg oporezivanja uvezene električne energije.

[Potpisi]

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 2. travnja 1998.

---

* Jezik postupka: finski

RADNI PRIJEVOD